

QUE NO ENS REMATIN

Crec recordar que fou l'escriptor Javier Marías qui, en una de les seves columnes de farà cosa d'un mes o dos, lamentava els embats a què es veu sotmès el món cultural de resultes de les ineludibles retallades. Si bé reconeixia el seu caràcter de producte no de primera necessitat, considerava que maltractar la cultura i el mercat de l'oci, i abandonar, per exemple, des de la televisió pública l'emissió de determinades sèries no necessàriament brillants però molt seguides per l'audiència, constituïa una mena de cruel burla afegida a la gent, ja prou castigada per moltes càrrecs vergonyoses. La idea és que s'ha de considerar crueltat gratuïta prendre a tothom (a sobre!) un dels pocs consols que li quedava en aquest marasme de penúries que és la crisi. Subscriu plenament la tesi, mal que sovint l'escriptor Marías, d'altra banda novel·lista admirable, expressi opinions si més no peculiars. Certament, l'únic que avui ens incita a un simulacre d'il·lusió o d'entusiasme són les modestes propostes de la cultura, en forma d'una bona o simplement correcta pel·lícula, un llibre suggestiu, el teatre acollidor, l'arravatament discret d'una cançó. I des de dalt, des de la sacrosanta i monstruosa tisora, s'estimen més rematar-nos. Així no aixeca cap ni el més valent. Potser temen que el cultiu de la sensibilitat ens torni una mica més contestataris? Que se'ls multipliquin els indignats i els 15-M i les PAH? Mentrestant, l'àmbit privat

no sembla que vulgui fer el do de pit. Més aviat convèncer als de la tisora que els mantinguin les prebendes. Es queixen de la pirateria, les descàrregues il·legals, bla bla bla. Potser algú els hauria d'explicar alguns projectes interessants que s'estan coent per salvaguardar el patrimoni comú de la cultura i l'entreteniment cultivat, més enllà de l'obsessió per mantenir plenes les butxaques. No pertanyen a geografies gaire llunyanes les poblacions que disposen d'alguna sala de cinema dedicada a projectar pel·lícules clàssiques i en versió original, amb entrades a preus més que mòdics, i que tiren endavant el negoci amb molta solvència. També proliferen a la xarxa les plataformes que ofereixen cinema a la carta de forma totalment legal, pagant un irrisori euro per visionat; qui impedeix la implantació d'aquest rendible sistema a l'Estat espanyol sinó l'entramat interessat dels intermediaris, l'autèntic pal a les rodes per al progrés del mercat cultural? I si no fixeu-vos en les llibres, i ja em direu per què la descàrrega legal d'un llibre en format digital val gairebé el mateix que la versió impresa de les llibreries. És que aquí no prosperarien aquesta mena d'iniciatives, diuen. La gent no vol pagar ni l'euro legal, si s'ho poden baixar gratis. Atreviu-vos-hi, valents, els diria. Us estimeu més pressuposar-nos uns lladres? Us sorprendria. Si no ho voleu fer, qui són llavors els lladres?

Badlans
per *Eduard Roure*

'Doncs jo encara diria més'
per *Jaume Barrull Castellví*

PARAL·LELISMES INEVITABLES

Victus (La Campana, 2012) de Sánchez Piñol no és un llibre per arrossegar amunt i avall, més aviat és per seure còmodament durant hores i reconèixer que la història més captivadora i menys influent la viuen els figurants concrets i anònims. No s'hi revelen dades que no fossin en mans dels historiadors, però certament que al gran públic ens ofereix, amb una prosa ràpida i senzilla, una visió diferent de la guerra de successió, del setge de Barcelona i de com alguns prohoms de l'època, cito concretament Rafael de Casanovas, han passat a l'olimp del catalanisme adinerat malgrat el paper que *el bueno* de Zuvi, narrador i protagonista, els otorga a la novel·la.

En una de les seves campanyes infames, incendiàries i *afrikaners*, Ciutadans acusava el nacionalisme català de falsejar la història. Un dels seus arguments per demostrar que el catalanisme es basava en mentides era el fet que Rafael de Casanovas no va morir en combat, tal i com suggereixen les estampes clàssiques en pintura i escultura, sinó que acabada la Guerra va tornar a exercir d'advocat i traspassà plàcidament a casa seva.

Si aquesta era la sort del gran màrtir, convidaven a creure per lògica deductiva que les tropes de Felip V havien desfilat per terres valencianes i catalanes com els armats de la Sang de Lleida, que al seu pas tranquil reparteixen caramels a nenes i jubilats.

La dada respecte el cap del Consell de Cent és

certa, però la contradicció no estava la trepitjada sense manies que el poder castellà exercí amb escarni com a dret de conquesta. Així que la qüestió que em plantejo no és la que ells pretenen, sinó preguntar-me per què un cert nacionalisme català té Casanovas de referent quan Catalunya va quedar arrasada i plagada de cadàvers; quan el general Villaroel, castellà per cert, va patir una repressió brutal i quan d'altres com Josep Moragues van ser executats, esquarterats i el seu cap va ser exposat durant dotze anys a les portes de Barcelona.

El mateix Martí Zuviria a *Victus* afirma que el poble català respecta les seves institucions més que no ho fan els qui les ostenten, i sembla que el conseller no va fer mèrits per a tanta parafernàlia.

Mentre al Fossar de les Moreres no s'hi enterrava cap traïdor, escridassar autoritats i la junta de l'Espanyol a l'ofrena a Casanovas per la diada és avorrit i patètic.

A mesura que vas passant pàgines et va coent alguna cosa per dins i sense voler, instintivament, amb totes les contradiccions d'un subconscient desconfiat, no pots evitar els paral·lelismes i arribes a la conclusió que la Generalitat torna a ser en mans dels mateixos Felpudos Rojos d'aleshores; interessos de classe, vacil·lacions calculades, exaltacions buides, timons sense vaixell i vaixells per fugir a la primera de canvi; que Mas té més de Casanovas que de Companys, vaja.